

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Протокол № 5 від 28 березня 2025 р.

Голова Приймальної комісії,
Президент університету

Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	В2 Дизайн
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Дизайн
Освітній ступінь	Доктор філософії
Основа вступу	НРК7

Обговорено і схвалено
на засіданні кафедри графічного дизайну
(протокол № 8 від 13.03.2025 р.)
на засіданні кафедри дизайну і технологій
(протокол № 15 від 14.03.2025 р.)

КИЇВ 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту зі спеціальності В2 «Дизайн» за освітньо-науковою програмою «Дизайн» призначена для вступників, які вступають до Київського національного університету культури і мистецтв для здобуття ступеня доктора філософії.

Вступний іспит має за мету виявити готовність вступника навчатися за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю В2 «Дизайн» та опанувати освітню програму на основі здобутих раніше компетентностей.

Особи, які вступають на навчання за освітньо-науковою програмою підготовки аспіранта за спеціальністю В2 «Дизайн», складають вступні іспити із спеціальності у вигляді тестів з тематичних напрямків, що має засвідчити ґрунтовність їх підготовки до науково-дослідної роботи.

Вступники повинні довести розуміння сутності наукового пошуку і його відповідності критеріальному підходу до дизайну як синтезу образно-мистецького і техніко-технологічного проектування; здатність до точного й швидкого розуміння проблематики дизайну, визначеної тестовими питаннями та варіантами їх відповідей; здатність аналізувати й систематизувати наукову та проектно-прогностичну інформацію, простежувати міжгалузеві взаємодії її компонентів.

Претендент на навчання в аспірантурі має на вступному іспиті із спеціальності підтвердити високий рівень володіння теоретичною базою дизайну і якість знань щодо мистецької значущості в різних сферах впровадження дизайну, як специфічного виду художньо-проектної діяльності, що має власні етапи і закони розвитку; знання чинників, що вплинули на формування дизайну як професії та його розгалуження за спеціалізаціями; розуміння потенціальних можливостей щодо нагромадження, збільшення та поширення знань на рівні вузького фахового спрямування та з урахуванням його інтегративних зв'язків із іншими сферами проектно-прогностичної діяльності й мистецтвознавства.

В основі програми вступного іспиту із спеціальності знаходяться компетентності і програмні результати навчання, набуті під час опанування фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін другого (магістерського) рівня вищої освіти. До тематичних напрямків, які покладено в основу вступного іспиту за спеціальністю В2 «Дизайн» відносяться «Теорія стилів», «Методологія дизайну», «Аналіз творів мистецтва».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Теорія стилів

Тематичний напрямок «Теорія стилів» зорієнтований на виявлення розуміння історико-хронологічного принципу та основних періодів історичного розвитку дизайну і мистецтва. Вступник мусить продемонструвати знання щодо стилів мистецтва і дизайну в таких аспектах:

- етапи світового культурно-історичного розвитку, динаміка процесів образотворення, залежно від історичного періоду, культури етносу та потреб суспільства;
- спектр культурних традицій у контексті найбільш значних в історії людства цивілізацій;
- черговість змін стилів у мистецтві;
- особливості історичних стилів образотворчих видів мистецтва, архітектури і дизайну;
- базові світоглядні і філософські основи художньої творчості;
- специфіка художньої мови в різних її проявах, у різноманітних стилістичних формах;
- художньо-пластичні засоби образотворчих мистецтв, принципи взаємодії форми та змісту в мистецьких творах різних культур;
- особливості засобів художньої мови в різних видах образотворчого мистецтва та їх зв'язки з дизайном;
- знакові твори провідних майстрів різних періодів;
- національні особливості і загальноєвропейські тенденції розвитку мистецтва;
- специфіку розвитку української культури, образотворчого мистецтва, зокрема.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Кара-Васильєва Т. В. Стиль модерн в Україні. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 216 с.
2. Криволапов М. О. Українське мистецтво ХХ століття в художній критиці. Теорія. Історія. Практика : автореф. дис. д-ра мистецтвознав.: 26.00.01; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистец. Київ, 2012. 32 с.
3. Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ століття : монографія. Київ: Либідь, 1997. 222 с.
4. Лімборський І. В. Класицизм як художньо-естетична система: етапи становлення, художні форми, національні варіанти. Зарубіжна література в навчальних закладах. 2004. № 2.
5. Моклиця М. Модернізм як структура. Філософія. Психологія. Поетика : монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» ВНУ ім. Лесі Українки, 2002. 390 с.
6. Наливайко Д. С. Реалізм і реалізми. Філологічні семінари. Реалістичний тип творчості: теорія і сучасність. Київ : Київ. ун-т, 1998. Вип. 1. С. 23–33.
7. Ніколенко О. М. Бароко. Класицизм. Просвітництво. Харків, 2003. 223 с.

8. Парахонський Б. Бароко: поетика і символіка. Філософська і соціологічна думка. 1993. № 6. С. 99–114.

9. Петрова О. М. Мистецтвознавчі рефлексії: історія, теорія та критика образотворчого мистецтва 70-х років ХХ ст. – початку ХХІ ст. Київ: Києво-Могилянська Академія, 2004. 400 с., іл.

10. Савицька Л. Художня критика в Україні. Друга половина ХІХ – початок ХХ ст. Хрестоматія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтва. Київ: ТОВ «Кадри», 2001. 320 с.

11. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. Київ: ВХ [студіо], 2008. 187 с.

12. Собкович О. Тенденції розвитку художньої критики Києва. Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. 2013. Вип. 5. С. 343–346.

13. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія. Київ: НАКККіМ, 2016. 352 с.

14. Стародубцева Л. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Київ: Спалах, 1998. 215 с.

15. Українське мистецтво на переломах епох: Образ. Трансформація. Стиль. / гол. ред. Г. Скрипник ; наук. ред. Л. Ганзенко, Р. Забашта. Київ: НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України», 2021. 398 с.

Методологія дизайну

Тематичний напрямок «Методологія дизайну» передбачає виявлення рівня готовності інтегрувати значну кількість знань з різних галузей, комплексно розглядати та аналізувати їх із застосуванням методології системного підходу до проблем формування об'єктів дизайну, а також наявності навичок визначення закономірностей створення гармонійного й естетично досконалого предметно-інформаційного середовища життєдіяльності людини.

Зміст тестових завдань цього напрямку становлять теоретико-методологічні та практичні засади формування сучасних об'єктів дизайну, а саме:

- історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну;
- головні напрями сучасної дизайн-діяльності та їх розгалуження;
- основні закономірності формування об'єктів дизайну;
- основні принципи сучасного дизайну;
- закономірності та принципи побудови композиції об'єктів дизайну різного функціонального призначення;
- пошукові аспекти дизайн-діяльності та перспективні напрями науково-дослідних робіт в галузі дизайну;
- теоретичні засади дизайн проектування;
- умови адаптування методів наукового пізнання до специфіки досліджень в дизайні; методи, прийоми і засоби дизайн-діяльності;

- сукупність чинників, що впливають на проектування об'єктів дизайну та сутність їх угруповань;
- вплив соціально-економічних та культурологічних чинників на формування об'єктів дизайну;
- вплив екологічних, ергономічних та типологічних чинників на формування об'єктів дизайну;
- вимоги до об'єктів дизайну, обумовлені естетичними та технічними чинниками;
- послідовність та етапність виконання науково-дослідних робіт в галузі дизайну.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Абизов В. А. Теорія розвитку архітектурно-будівельних систем. Київ: КНУКіМ, 2010. 240 с.
2. Білодід Ю. М., Поліщук О. П. Основи дизайну: навч. пос. Київ. 2004. 240 с.
3. Божко Т. О. Вимоги до професійного мислення дизайнерів-графіків. Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент: збірник наукових праць. Київ, 2008. №3. 325 с.
4. Даниленко В. Дизайн України в європейському вимірі ХХ ст. Нариси з історії українського дизайну ХХ ст.: збірник статей. Київ. 2012. С. 6–34.
5. Даниленко В. Дизайн. Харків: ХДАМ. 2003. 320 с.
6. Ігтен Й. Наука дизайну та форми. Вступний курс, який я викладав у Баугаузу та інших школах. Київ: ArtHuss, 2021. 136 с.
7. Легенький Ю. Г. Дизайн: культурологія та естетика. Київ, 2000.
8. Легенький Ю. Г. Культурологія зображення (досвід композиційного синтезу). Київ, 1995.
9. Малік Т. В. Історія дизайну архітектурного середовища: навч. посіб. Київ: КНУБА, 2003.
10. Тищенко О. Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII-XVIII ст.): навч. посіб. Київ, 1992.
11. Тімохін В. О. Основи дизайну архітектурного середовища : підручник. Київ: КНУБА, 2010. 400 с.
12. Удріс І., Школяр А. Нариси з історії зарубіжного дизайну. Новий та новітній час : навч. посібник. Кривий ріг. 2008. 252 с.
13. Хмельовський О. Вступ у дизайн. Луцьк, 2002.
14. Шемседінов Г. І. Проектування мобільних будівель : навчальний посібник. Київ: КНУБА, 2007.

Аналіз творів мистецтва

Тематичний напрямок «Аналіз творів мистецтва» передбачає виявлення здатності оцінювати твори мистецтва, дизайну та арт-проектів з позицій діалектичного аналізу різних видів мистецтва, визначати відмінності мистецьких артефактів художньої цінності окремих мистецьких ансамблів, грамотно використовувати понятійно-категоріальний апарат з мистецтвознавства, обирати та

обґрунтовувати підходи до аналізу творів архітектури, живопису, графіки, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістовне наповнення тестових завдань цього напрямку містить наступне:

- сутність і специфіка аналізу творів мистецтва;
- нові підходи до аналізу мистецтва XX-XXI століть;
- науковий апарат з аналізу окремих видів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва;
- основні принципи фахового проведення аналізу композиції, простору, кольору, світла й тіні, включаючи емоційний, сюжетний, символічний, інтерпретаційний мистецьки зрізи;
- сутність спеціальної термінології, впроваджені для фахового аналізу творів мистецтва, що є важливою складовою мистецтвознавчої науки.
- різниця між описом та аналізом твору мистецтва;
- іконологічний метод аналізу творів релігійного та декоративно-ужиткового мистецтва;
- спектр інтуїтивних авторських тлумачень та інтерпретації художніх смислів твору мистецтва;
- специфіка виражальних засобів різних видів мистецтв;
- засоби диференціації образно-тематичної і сюжетної своєрідності творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва;
- апарат історичного і теоретичного осмислення мистецтвознавчої специфіки аналізу, критики дизайну та мистецтва;
- особливості взаємодії загальнокультурного процесу і окремих видів мистецтва в різні періоди розвитку;
- навички аргументування власних оцінок історичних і сучасних явищ та подій, володіння прийомами аналізу та критики;
- зміст понять: «художнє проектування», «художнє конструювання», «художня естетика», «художнє моделювання», «мистецькі технології», «дизайн», «проектна діяльність»;
- сутність художніх процесів, що відбулися в минулому й відбуваються нині у світі і в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аалтонен Г. Історія архітектури: пер. з англ. Харків: Фактор: Pelican, 2012. 256 с.
2. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі : пер. з англ. Київ: ArtHuss, 2017. 486 с.
3. Енциклопедія постмодернізму. Київ: Основи, 2003. 504 с.
4. Історія українського мистецтва: у 5 т. / гол. ред. Г. Скрипник. Київ: ІМФЕ ім. М.Т.Рильського НАН України. Т.1 (2008): Мистецтво первісної доби та стародавнього світу. 2008. 710 с.; Т.2 (2010): Мистецтво середніх віків. 1296 с.; Т.3 (2011): Мистецтво другої половини XVI–XVIII ст. 1088 с.; Т.4 (2006): Мистецтво XIX ст. 760 с.; Т.5 (2007): Мистецтво XX ст. 1048 с.

5. Лагутенко О. Graphien графіки. Нариси з історії української графіки ХХ ст. Київ : Грані-Т, 2007. 168 с.
6. Нікітенко Н. Під покровом Оранти. Київ : Либідь, 2016. 96 с.
7. Тимофієнко В. І. Історія архітектури Стародавнього світу : підручник. Київ: Наук. думка, 2006. 512 с.
8. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення: пер. з англ. Харків : Віват, 2019. 576 с.
9. Ходж А. Н. Історія мистецтва: живопис від Джотто до наших днів: пер. з англ. Харків: Фактор: Pelican, 2012. 208 с.
10. Dvořák M. History of Art As a History of Ideas (Kunstgeschichte als Geistesgeschichte: Studien zur abendländischen Kunstentwicklung). Routledge & Kegan Paul Books, 1984. 114 p. ISBN 9780710099693.
11. Panofsky E. Studies in Iconology: Humanistic Themes in the Art of the Renaissance. Westview Press, 1967. 400 p. ISBN 9780064300254.
12. Wölfflin H. Principles of Art History: The Problem of the Development of Style in Later Art. Dover Publications, 1950. 256 p. ISBN: 9780486202761.
13. Wölfflin H. Renaissance and Baroque. Cornell University Press, 1967. 198 p. ISBN 9780801490460
14. Шмагало Р. Т. Мистецька освіта в Україні середини ХІХ – середини ХХ ст.: структурування, методологія, художні позиції. Львів : Українські технології, 2005. 528 с. : 742 іл.
15. Школьна О. В. Фарфор-фаянс України ХХ століття. 2011. Кн. 1. 400 с. : кольор. іл.

СТРУКТУРА ІСПИТУ

Вступний іспит складається з тестів закритого типу різного рівня складності загальним обсягом 50 завдань. Кожне тестове завдання містить 4 варіанти відповідей. Можливість правильних відповідей – від 1 до 2. Відповідь на тест вважається успішною, в тому випадку, якщо вступником відмічені всі правильні варіанти, й не додано зайвого.

Вступний іспит із спеціальності забезпечує виявлення рівня знань з фундаментальної та загально-професійної підготовки, а також рівня світоглядної спрямованості та бачення науково-практичних проблем професійної діяльності дизайнера.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Вступний іспит оцінюється за 100-бальною шкалою. Мінімальний рівень позитивного оцінювання вступного випробування – 62 бали.

На вступному іспиті претендент на навчання в аспірантурі має можливість отримати від 0 до 100 балів, що відповідає кількості правильних відповідей на тести. Загальна кількість тестових завдань – 50. Одна правильна відповідь оцінюється в 2 бала.

Критерії оцінювання результатів	Кількість балів
Від 45 до 50 правильних відповідей на тести. Вступник має високий рівень фахових знань, вільно володіє логікою мислення та навчальним матеріалом, здатний його аналізувати та знаходити правильні відповіді	90–100
Від 38 до 44 правильних відповідей на тести. Вступник володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достаньо глибоких фахових знань для знаходження правильних відповідей, плутається у варіативності питань	76–88
Від 31 до 37 правильних відповідей на тести. Вступник має низький рівень засвоєння навчального матеріалу, здатний впізнавати оновні теми та визначення, але допускає багато помилок при пошуку правильних відповідей	62–74
Від 0 до 30 правильних відповідей на тести. Вступник не володіє навчальним матеріалом, не здатний його аналізувати та знаходити правильні відповіді	0–60